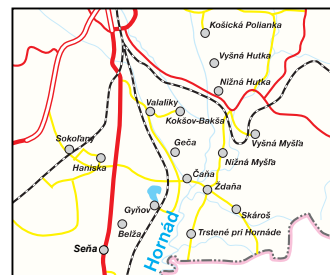

Tretí najlepší slovenský časopis v kategórii neziskových a rozpočtových organizácií súťaže Podnikové médium roka za roky 2012, 2017 a 2018. Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokoľany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- Dni RZOH sa konali po trojročnej prestávke
- Do priemyselného parku Valaliky prichádza automobilka Volvo
- Mladí ľudia, čo nie sú stále na telefóne
- Psíky pomáhajú deťom zlepšiť sa v čítaní
- Ocenenie za fair play pre nášho rodáka

Do Trsteného pri Hornáde prišla hlava štátu splniť sľub

Návšteva pre generácie

Zuzana Čaputová v zelenej škole (ZŠ Trstené pri Hornáde)

Splnenie sľubu trvalo pol roka. A k tomu asi polhodinku. Prezidentka **Zuzana Čaputová** sa v októbri pre nabitý program nemohla zúčastniť založenia škôlky stromov na dvore trstenskej základnej školy a sadenia nových drevín do aleje smerom na Skároš (pozri reportáž v AH 4/2021). No záväzok, že sa sem určite príde pozrieť, dodržala. V poslednom aprílovom týždni úradovala z Košíc a našla si cestu aj do južného cípu nášho regiónu.

Oproti plánu meškala asi pol hodiny, keďže tesne predtým navštívila košické oceliarne. Deti, učitelia, aktivisti a ľudia zvedaví na hlavu štátu však v ten

slnecný deň trpezlivo čakali a dočkali sa. Prezidentka bola bezprostredná, príjemná a usmievavá.

O jej plánoch vedeli v obci na čele so starostom **Matejom Kočíšom** pár týždňov. Opäť sa museli starostlivo pripraviť. Najviac práce mali na školskom dvore. Obecní pracovníci ho pokosili a najmä počas Dňa Zeme (22. 4.) sa v školskej záhrade pod vedením učiteľky **Nade Marcinekovej** činili aj deti zo ZŠ, ktorá nesie prívlastok „zelená“. Na strategickom mieste záhrady bola zasadená lípa venovaná prezidentke,

pokračovanie na strane 2

Medzinárodný festival Cassovia folkfest sa konal aj v dvoch obciach nášho regiónu – Čani a Valalikoch. Na snímke vystúpenie folklórneho súboru Forgórózsza Táncgyüttes z Maďarska

Slovo na úvod

Zvládame to. Spolu

Všetci hovoríme, že dnešná doba je hektická a náročná. Týka sa to života ľudí i samospráv. Štát neustále presúva množstvo kompetencií a úloh na obecné úrady, väčšinu z nich bez finančného krytia. Elektronizácia, kybernetická bezpečnosť, ochrana osobných údajov, centrálna úradná elektronická tabuľa, centrálny register zmlúv a mnoho ďalších. Odpoveď našej vlády na požiadavku dodatočného dofinancovania znie: Obce a mestá to majú v podielových daniach.

Za dva roky pandémie sme si všetci prešli veľkou skúškou. Víkendové testovanie a potom očkovanie v našich kultúrnych domoch nás všetkých trochu stmelilo, no i rozdeľovalo. Takisto vojna na Ukrajine. Naša obec organizovala humanitárne zbierky pre utečencov umiestnených v Pavlovciach nad Uhom u nášho rodáka, kňaza **Pavla Hudáka**, ale aj pre ukrajinské matky s deťmi, ktorých sme dočasne prichýlili v našej hasičskej zbrojnici.

Počas tohto ťažkého obdobia samosprávy museli neustále riešiť aj eurofondové projekty. Všetci vieme, že nekonečná (slovenská) byrokracia, prípravy a realizácie projektov zaberajú množstvo času. Nám od podania žiadosti po realizáciu uplynuli štyri roky.

No ťažká doba priniesla aj jedno pozitívum. Obce združené v mikroregióne Hornád si pomáhali. Spoločne sme konzultovali jednotlivé problémy a spolu sme ich aj riešili. Myslím si, že samosprávy sa dokázali zadarmo popasovať s náročným obdobím aj vďaka spoločnému nasadeniu všetkých zainteresovaných, za čo im patri veľké uznanie.

Želám čitateľom Abovského hlásnika veľa zdravia a letnej pohody.

Mikuláš Hudák,
starosta obce Kokšov-Bakša

dokončenie z 1. strany

ktorú Zuzana Čaputová vlastnoručne priviazala. V škôlke okrem dubov a líp nájdeme aj divú čerešňu či jarabinu. Ako vysvetlil **Rastislav Šelepý** z OZ

Priatelja trstenskej prírody, ceny väčších stromov sú vysoké a keď sa stromčeky takto „odmalička“ vypestujú, ušetrí sa stovky eur.

Spokojný starosta zopakoval, ako si váži oduševnenú prácu Priateľov, kto-

rá sa po 13 rokoch dočkala uznania aj z najvyšších miest v štáte. Projekt Sadíme budúcnosť z grantu Nadácie Ekopolis dopadol skvele a ako Rastislav dodal pre Abovský hlásnik: „Naša práca rastie ďalej. Tým je jej budúcnosť zabezpečená.“

Čo mi dáva silu

Zuzana Čaputová prostredníctvom mediálneho oddelenia kancelárie prezidenta exkluzívne odpovedala aj na otázky Abovského hlásnika.

■ Pani prezidentka, ako vás obhacujú výjazdy do regiónov? Akú atmosféru ste cítili v Trstenom?

Regionálne výjazdy, to sú vždy stovky podaných rúk, desiatky rozhovorov a mnoho rokovaní. No okrem toho je to aj veľa ľudskosti a podpory, ktorú cítim. Pri návštevách v regiónoch sa vždy presvedčím o tom, že Slovensko je zdravá krajina, pretože má skvelých a šikovných ľudí.

Inak tomu nebolo ani v Trstenom pri Hornáde a ďakujem za veľmi srdečné privítanie. Vďaka tomu všetkému som sa na východe cítila takmer ako doma.

■ Ste známa zdôrazňovaním ekologických tém. Čo vás vedie k tomu, že táto podpora nezostáva len vo verbálnej rovine?

To, čo nám dáva príroda najavo v posledných rokoch, je jasným sig-

nálom, že dochádza k poškodzovaniu klímy a životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti. Pokiaľ nezačneme rázne konať, dôsledky, najmä pre mladšie generácie, budú už neodvratiteľné.

Práve hľadanie riešení, ako ochrániť našu planétu, je pre mňa veľkou motiváciou otvárať ekologické témy a nepokaziť to mladšej generácii.

■ Žijeme v neľahkej dobe poznačenej negativizmom, niekedy dokonca urážkami - hlavne v online priestore.

re. Čo vám dáva silu ísť ďalej, kde čerpáte energiu do svojej náročnej práce a čo je vám odmenou?

Veľkou odmenou je pre mňa čas spoločne strávený s dcérami a rodinou. To mi dodá silu a viem v takýchto chvíľach aj relaxovať. Oddychujem aj pri prechádzkach so psom po vinohradoch. A veľkým pomocníkom, ako zabudnúť na všetko negatívne v online priestore, je pre mňa meditácia.

Prípravil Anton Oberhauser,
foto ocú Trstené p. H. a autor

Z očí do očí s hlavou štátu, vľavo R. Šelepý, vpravo M. Kočíš

Do regiónu príde automobilka

Švédsku automobilku Volvo Cars postaví pri Košiciach závod na výrobu elektromobilov za 1,2 miliardy eur, oznámilo 1. júla ministerstvo hospodárstva. Lokalitou investície sa stane

priemyselný park Valaliky s presahom aj do katastrov obcí Geča, Haniska, Čaňa, Sokoľany a Trstené p. Hornáde. Štart výstavby závodu je plánovaný na rok 2023, sériová výroba novej generácie výlučne elektrických automobilov Volvo Cars je plánovaná na rok 2026. Nová fabrika by mala priniesť vyše 3 000 pracovných miest a ďalšie tisíce pre dodávateľské procesy.

Pozn. redakcie: Hlava štátu nedáv-

no ocenila dve významné investície na Slovensku. Miliardovú investíciu Volvo Cars v našom regióne a stomiliónovú biotechnologickú investíciu Evoniku Feras v Slovenskej Ľupči. Teší nás to o to viac, že náš redakčný tím viac rokov pripravuje časopisy pre čitateľov z regiónu Hornád i pre terajší Ľupčiansky závod Evonik Feras. Máme tak možnosť zachytávať prelomové dianie z prvej ruky.

TASR/red

Predĺžená ruka Hlásnika

Poznáš náš web regionhornad.sk?

Abovský hlásnik má 16 strán a veru mali by sme o čom písať aj na 20 či 30 stranách! Taký bohatý život pulzuje v našom kraji. Preto máme mediálneho pomocníka - webovú stránku mikroregiónu Hornád www.regionhornad.sk.

Zachytí témy, ktoré sa do hlásnika nedostali, pozvánky na podujatia, príbehy zaujímavých ľudí žijúcich v našich obciach, ale aj úspešne zrealizované projekty.

Ešte web RZOH nepoznáte? Pozývame vás na jeho návštevu - klik, klik, klik - a keď už si ho budete prezerať, skúste nájsť odpoveď na súťažnú otázku: **Ktorá stredoveká pútnická cesta prechádza naším regiónom?**

Odpovede posielajte na e-mail regionhornad@gmail.com alebo pošťu na adresu redakcie do **31. augusta 2022**. Uvedte aj svoj telefonický kontakt. Zo správnych odpovedí **vyžrebujeme jedného výhercu vecnej ceny.**

Správna odpoveď na súťažnú otázku z č. 1/2022 Ktoré perly ukrýva náš región? znie:

Studničky, chránené vtáčie územie, praveká osada, storočné stromy a meandre Hornádu. Výhercom je **Patrik Čigáš** z Čane. Gratulujeme!

mflor

V Seni sú naň veľmi hrdí

Príťažlivý stánok kultúry

Neuveriteľných 385 ľudí sa „premlelo“ domom kultúry v Seni v sobotu 14. mája, keď sa tu konala prehliadka detských a mládežníckych folklórnych súborov pod názvom Eniki Beniki.

Počas súťaže organizovanej Košickým samosprávnym krajom predstavilo svoje programy nie menej ako tucet skupín. „Bol to nápor na našu obec počnúc parkovaním a končiac nárokmí súťažiacich na prípravu a zázemie, všetko sa však podarilo dobre zvládnuť,“ hodnotí starostka **Marcela Gallová**. Popritom sa konali sprievod-

né podujatia - remeselnícke tvorivé dielne či škola tanca - predovšetkým pre účinkujúcich, ale aj pre verejnosť.

O ďalší týždeň privítali v kultúrnom dome účastníkov tanečnej zábavy a v permanencii bol aj 28. mája, keď si ho ako miesto hostiny vyskúšali prví svadobčania. Netreba snáď ani dodávať, že boli veľmi spokojní.

Vynovený kultúrny dom sa stal ozajstným srdcom Seny a v obci dúfajú, že vďaka rôznym podujatiam bude spoluvytvárať pozitívnu ekonomickú bilanciu.

Anton Oberhauser, foto FB Seňa

Priestranstvo plné ľudí, ktorí prišli na festival Eniki Beniki

Svadobčania mali z veselice v kultúrnom dome len ten najlepší dojem

Spolu ako rodina

Program detí potešil rodičov i starých

Ani tento rok v Sokolčanoch nevynechali milú oslavu Dňa rodiny. Veď nielen rodinné vzťahy je potrebné utužovať, ale aj tie susedské. Chutný guláš navarili futbalisti a hokejisti miestnych klubov. Pódium patrilo na chvíľu deťom z materskej školy, neskôr školákom zo ZŠ Sokolany a ZŠ Haniska. Rodičia, hrdí na vystúpenie svojich ratolešť, si zaspievali so speváckymi skupinami Sakalčane a Gečanka. Kým dospelí debatovali pri pivku, deti na futbalovom ihrisku skákali na nafukovacom hrade.

Monika Floriánová, foto ocú Sokolany

Jubilejný Cassovia folkfest aj u nás

Radostne v rekorde

Už je to isté. Kolesá unikátnej karičky parchovianskej sa roztočili na košickej Hlavnej ulici prostredníctvom 737 tanečníkov z celého Slovenska - medzi nimi aj súbory Kadlubek a Kadlubček z Valalík a Sakalčane zo Sokolian. Pridali sa k nim súbory z Česka, Poľska a Maďarska. Aj vďaka účastníkom z našich obcí sa udial úspešný pokus o ustanovujúci slovenský rekord. Tanečnícky a tanečníci na tomto podujatí, ktorý v strednej Európe nemá obdobu, vytvorili až 54 elipsových variácií karičky z Parchovian zapísanej vlni do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Jeho ideu a organizáciu už 8. rok prináša tím Communication House, ktorý tvorí aj Abovský hlásnik.

Veľké tancovanie karičky 23. júna bolo súčasťou jubilejného 40. ročníka Cassovia folkfestu, ktorý sa z veľkej časti uskutočnil u nás. V kultúrnom dome vo Valalíkoch a v amfiteátri v Čani. Za účasti našich folklórnych skupín, sú-

borov z Maďarska, Poľska, ČR a veľkej diváckej priazne obyvateľov aj návštevníkov regiónu Hornád.

Katarína Čániová, foto Pavol Kacvinský

FS Kadlubek v karičke na košickej Hlavnej

Požehnali zvony

V chráme Nanebovstúpenia Pána v Belži boli požehnané opravené zvony. Slávnosť umocnila prítomnosť archimandritu **Jaroslava Lajčiaka**, protosynkla (generálneho vikára) Košickej eparchie. Otec Jaroslav vo svojej homílii povzbudil veriacich, aby im zvuk zvonov pripomínal, kam smeruje život kresťana. Slávnosť spevom sprevádzal zbor sv. Romana Sladkopevca

z gréckokatolíckeho kňazského seminára blahoslaveného P. P. Gojdiča v Prešove.

Rekonštrukcia sa udiala vďaka spolupráci obce, farnosti a veriacich. Ako nám povedal starosta Belže **Ondrej Pravda**, sumou 12 000 eur prispelo Ministerstvo financií SR a 10 tisíc získali z rezervy predsedu vlády SR.

Katarína Čániová, foto ocú Belže

Požehnanie zvonov v Belži 26. mája

V Geči vynovujú

Rekonštrukcia budovy obecného úradu v Geči je prakticky hotová. Celkové náklady sa vyšplhali na vyše 458 tisíc eur, ďalších približne 85 tisíc vložila obec do rekonštrukcie sály - kde sa konajú svadby, plesy a rôzne spoločenské akcie - a kancelárskych priestorov. „Máme za sebou zateplenie budovy, výmenu okien, opravu strechy, výmenu kúrenia, vody, elektriny, osvetlenia a zdravotníckej, popritom sme rekonštruovali sálu, kuchyňu,

všetky kancelárske priestory a toalety. Projekt zahrnul aj rekonštrukciu kotolne, garáže, pivnice a druhého poschodia, kde máme archív a miestnosti pre hasičov,“ sumarizuje starosta **Patrik Rusňák**.

Aktuálne dostali v Geči financie na obecnú kompostáreň vo výške 375 000 eur a čaká ich rekonštrukcia a rozšírenie materskej školy z dvojtriedky na štvortriedku. Dostali na to 640 tisíc eur.

rus/red

Centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti už slúžia

Po komplikáciách veľká spokojnosť

Slávnostné otvorenie zariadenia spestrila ženská spevácka skupina Domovina, so starostom strihal pásku Štefan Kušnir z EU-GROUP

Čo najcenejšie máme? Pre väčšinu z nás by odpoveď znela: zdravie. Preto je dobrou správou, že zdravotné stredisko v Čani je kompletne zrekonštruované a poskytuje starostlivosť v približne desiatke ambulancií.

Jeho história sa začala písať v 70. rokoch, keď sa Čaňa rozhodnutím Okresného národného výboru Košice-okolie stala strediskovou obcou. V „Akcii Z“ vtedy postavili zdravotné stredisko samotní občania – v osobnom voľne brigádnickej forme. No zub času sa podpísal na technických parametroch stavby a vznikla aj nutnosť rozšírenia služieb pre občanov Čane a okolitých spádových obcí – Gyňova, Ždane, Skároša či Trsteného.

Povinnosť starať sa o ľudí zodpovedne zobrala na seba obec, zdravotné stredisko sprivatizovala delimitáciou od štátu v roku 1999. Týmto krokom sme zabezpečili zachovanie účelu zariadenia. Ďalšiu možnosť poskytl výzvy, na základe ktorých sa

Vynovené stredisko pod jednou strechou združuje desiatku ambulancií. Za budovu vzniklo parkovisko pre personál z financií obce

dali získať peniaze z Európskej únie. Po spracovaní projektovej dokumentácie podala obec projekt a žiadosť o príspevok 27. mája 2019, k podpisu zmluvy došlo 4. novembra 2019 so schválenou investíciou 1 005 882 eur.

S víťazom verejného obstarávania (VO) sme podpísali zmluvu 9. marca 2020. Žiaľ, na dodávateľa sme nemali šťastie. Neplnil, k čomu sa zaviazal, a situácia vyvrcholila odstúpením obce Čaňa od zmluvy 26. júla 2021.

Týmto dňom sa začala nová, neľahká, etapa rokovaní obce s poskytovateľom finančných prostriedkov projektu a v súvislosti s novým VO na ukončenie rozostavanej stavby. Veľké úsilie obce, projektantov a zhotoviteľa, teda víťaza opakovaného VO, napokon viedlo k uzatvoreniu novej zmluvy s novým dodávateľom, spoločnosťou EU-GROUP z Bratislavy. Osobitne chcem vyzdvihnúť pochopenie a trpezlivosť zo strany oddelenia implementácie projektov na Ministerstve zdravotníctva SR.

Nový dodávateľ dodržal priam šibeničný termín ukončenia, 12. máj 2022. Za zodpovedný prístup a úsilie vyslovujem vedeniu stavebnej firmy hlboké poďakovanie.

Blížšie informácie o jednotlivých ambulanciách získate na stránke obce www.obeccana.eu.

Určite si všetci želáme, aby štandard a poskytované služby boli trvalo na úžitok nás všetkých a aby bolo zdravie hlavnou hodnotou, ktorú si bude me zo strediska odnášať.

Michal Rečka, red,
foto ocú Čaňa a redakcia

Očné v Seni

Od augusta bude v prevádzke očná ambulancia v CIZS Seňa. Pre domácich a ľudí z blízkych obcí šetrí vzácny čas, keďže umožňuje vyšetrenie bez nutnosti cestovať do mesta, kde bývajú čakárne očných ambulancií preplnené. AH, foto FB Seňa

K svojmu pediatri to má blízko aj deväťročná Nelka

Rehabilitačné pracovisko vo Valalikoch

Láskyplné liečivé dotyky

Pri vstupe do nových moderných priestorov rehabilitačného zdravotníckeho zariadenia, ktoré prevádzkuje spoločnosť Cumulus, s.r.o., ma víta príjemný personál. Čistý a presvetlený priestor sám osebe pôsobí blahodarne. A čo potom procedúry!

„V obci pôsobíme už 14 rokov. Vďaka presťahovaniu do novej prístavby, ktorú nám poskytol Obecný úrad Valaliky, sme navýšili počet ordinálnych

dní lekára na tri. Služby sme obohatili o trakčnú metódu pre chrbtice a platničkové problémy i pooperačné stavy,“ predstavuje pozitívne zmeny **Renáta Atyafiová**, hlavná koordinátorka. Naďalej robia lekárske odborné vyšetrenie a rehabilitácie pre všetky medicínske odbory, aj očné, kožné či zubné, tiež elektroliečebné procedúry ako napr. ultrazvuk, magnetoterapiu, laser, takisto liečebný telocvik

všetkých diagnóz, či už ide o úrazy, skoliózy alebo nesprávne držanie tela a rôzne masáže. Nerobia len vodoliečby a rehabilitácie pri detskej mozgovej obrne. „Pracuje sa nám veľmi dobre. Sme vďačné za krásne pracovné podmienky a príjemné priestory.“

Rovnako to vníma aj dlhoročná klientka **Jarmila Mitrová** z Geče: „Je to tu vkusne zariadené, veľmi dobre vymyslené. Stroje majú na úrovni. Klobúk dole.“ Aj pán **Ján** chváli: „Páči sa mi, že nemusím chodiť po schodoch. Personál je veľmi milý.“ Aj „nepacienti“ ako ja si môžu dať spraviť masáž alebo sa zapojiť do skupinového kondičného cvičenia na bicykloch – aktuálne vo večerných hodinách 2x do týždňa. Samozrejme za služby platíme podľa cenníka. Do zariadenia sa všetci klienti musia vopred objednať telefonicky na 0904 394 853 alebo osobne.

„Myslím, že zdravotné stredisko prístavbou opeknelo, nová prevádzka má bezbariérový prístup,“ hodnotí starosta Valalik **Štefan Petrik**. „Podstatné je, že v nových priestoroch budú pacienti dostávať kvalitnejšiu zdravotnú starostlivosť a nebudú nútení cestovať do mesta.“

Monika Floriánová, foto autorka

Vo Valalikoch sa o vás postarajú MUDr. Miroslava Mišendová, traja fyzioterapeuti, zdravotná sestra a masér

Nová prístavba vznikla vďaka dotácii z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci programu IROP 2014-2020 vo výške 774 762,69 eur

Do nového šatu

Ako správny hospodár, aj obec sa stará o svoj majetok. V tomto prípade je to bývalá budova Miestneho národného výboru v Čani, kde neskôr sídlil obecný úrad a ešte predtým lekári. Najnovšiu investíciu sme využili na opravu a náter strechy, výmenu okien, zateplenie, oplatenie, rekonštrukciu rozvodov plynu a kúrenia. Po ukončení rekonštrukcie tu budú poskytovať služby poisťovníctvo, pedikúra, lekár pre dospelých.

Park si skrášľujú

Členky kultúrnej komisie v Čani majú zo sadenia kvetov v parku veľkú radosť. A vedia, že ju urobia aj všetkým, čo si prídu do parku posediť, alebo sa ním iba prejdú. Ďakujem Marte Balogovej, Eve Čechovej, Alžbete Rečkovej, Monike Vargovej a ich pomocníkom pri sadení tují, Rastislavovi Bindovi a Braňovi Vargovi. Ak by vedeli kvety hovoriť, určite by to znelo: Neničte nás, netrhajte, sme tu pre potešenie vás všetkých!

Obec Čaňa vybudovala z finančných prostriedkov EÚ basketbalové ihrisko na ulici Mieru, ktorému však chýbalo oplatenie. Možnosť nového projektu vznikla po ukončení viazanosti eurofondov. Oplatenie sa zrealizovalo z prostriedkov obce a bezpečnosť detí je dnes podstatne vyššia. **Michal Rečka/ah, foto ocú Čaňa**

Dni Regionálneho združenia obcí Hornád po sedemnásty raz

Zábava a fajnoty

Dni regiónu sa udiali v závere júna po sedemnásty raz. Pôvodne mali byť dvadsiate, no neorganizovali sa v roku 2010 v čase povodní a v 2020 i 2021 kvôli covidu. O to viac sa ľudia teraz tešili. Ich počet s rastúcim tieňom a klesajúcou teplotou v amfiteátri v Skároši prekročil číslo 500! Príležitosť si nenechali ujsť ani starostovia 16 našich obcí, ani obe redak­torky Abovského hlásnika.

Divákovi na pódiu lemovanom slnečnicami predstavilo 14 speváckych skupín. Všimli ste si aj vy tú prádnu kvetinovú výzdobu? Pripravil ju čisto mužský tandem **Milan Jambor** so synom **Tadeášom** zo Ždane.

Dni RZOH otvorili spevom naši najmladší – detský folklórny súbor **ČE-RIESIELKO** a chlapčenská skupina **KALAP** (predstavujeme ju na strane 12) z Nižnej Hutky a **školáci zo ZŠ**

Gečanku doprevádzal harmonikár

Veľké šťastie v tombole mal starosta Vyšnej Myše Marek Habina, ktorý vyhral dve ceny, z toho jednu vlastnú. Obe daroval

Sakaľčane: Konečne máme v skupine chlapov Františka a Petra! Ženy sa tešia aj z nových sukní a spodničiek, na ktoré finančne prispela obec

Starostka Nižnej Hutky Iveta Vasilenkova po vystúpení Čeriesielka osobne pochválila každé dieťa

Guľášpartia poslancov zo Ždane: Stanislav Rusnák, Ivan Buchla, Július Takáč, Peter Juhás, Jaroslav Gergely, Michal Kokarda, Imrich Gergely alias Miťo od ôsmej ráno na pľaci chystali občerstvenie

v nových fialkovoružových krojoch. Potešil aj mandolínový súbor **RJABINUŠKA** z Trsteného pri Hornáde.

Radosť z potlesku divákov mali **SAKAĽČANE**, **DOMOVINA** z Čane, trstený trojlístok **JARABINKA**, **HRABOV** a Dychový súbor **HORNÁD**, **PARADNE NEVESTI** z Valalík. Maľovaný harček a kantečka sprevádzali na pódium **SKÁROŠANKU** a **KAROSKICH BEŤAROV**, ich harmonikár **Luboslav Kriš** hrá už 40 rokov. Hudobný talent v Skároši predviedli aj **žiaci ZUŠ Valaliky** a **SZUŠ Čaňa**. Od jej riaditeľa **Vlada Železnáka** sme sa dozvedeli, že známa detská speváčka súťaž Hviezdička slávi svoje 30. výročie a v prvý rok vysielania v nej účinkovala aj hlavná hostka našich osláv **KRISTÍNA**.

So sirénou dorazili na oslavy aj dobrovoľní **hasiči z Geče a Skároša**. Prišli schladit' v penovom kúpeli nadšené deti. Dospelú časť návštevníkov zas držala v napätí bohatá tombola. Hra-

Pole dance sa na SZUŠ v Čani viac ako sedem rokov venujú učiteľka Zuzana Lokajová, Danka Lepková a Nina Kollárová. Vravia: „Nie je to také náročné, ako to na prvý pohľad vyzerá. Stačí zvládnuť techniku pohybu s ťažiskom. Tanečnice musia byť vyžlečené, lebo na tyči nás drží práve koža. Navyše sme natreté lepkavou vazelinou.“

Deti zo Skároša zohrali scénu so Skárošankou

lo sa o 22 parádnych cien. Predalo sa až 536 lístkov.

Pritomných pečenými dobrotami – aj špecialitou s morskými plodmi – častoval tím miestneho pohostinstva Kaštieľ. Pre účinkujúcich navarila tri kotly chut-

ného guláša zohratá veselá partia poslancov zo Ždane. Od smädu zachránila nejedného okoloidúceho chladenou kofolou a pivom. Miňali sa aj výtlačky Abovského hlásnika, ktoré vystavila v stánku pri pódiu redaktorka Monika.

Výstavka Abovského hlásnika

Dvojstranu pripravila Monika Floriánová a Katarína Čaniová, foto autorky a Milan Bagoni

Karoske Beťare zo Skároša s dvojmetrovými hrabliskami

Dni mikroregiónu okrášlila Kristína

Jednoducho prirodzená

Dni nášho mikroregiónu tohto roku okrášlila Kristína – svojím spevom, zjavom, kontaktom s publikom. V horúcom nedeľnom podvečere priniesla do skároškého amfiteátra príjemné osvieženie.

■ Ako sa vám u nás spievalo?

Výborne. Kryté pódium, les všade vokol, milí diváci. Veľmi dobre mi padlo vrúcne prijatie. Potrebovala som sa upraviť a pripraviť na koncert a nebol k tomu stan. Pán starosta Skároša sa ponúkol, že môžem tak urobiť u nich doma, čo mi prišlo veľmi vhod po tej horúčave z cesty. Dokonca mi jeho mamka venovala ich domáci medík. Cítila som sa ako doma.

■ Veľmi sa nám páčil váš vnímavý kontakt s publikom. Je to danosť či skúsenosť?

Skôr skúsenosť. Odohrala som stovky koncertov. Sme zohratý tím. Počas prvých vystúpení som sa sústreďovala na text, hudbu... Postupne prišlo uvoľnenie. Aj teraz pred koncertom cítim napätie, ale keď začneme – všetko opadne. Vnímam, čo vyžaruje publikum. A podľa toho ho prizývam do môjho vlastného sveta, ktorý vytváram na pódiu.

■ A akí sme boli?

Mávame divákov na koncertoch veľmi divokých a naopak i tichých. Netlačím na pílu, ani nebrzdím. Spontánne reagujem. Vy ste boli taký pekný stred. Srdeční, milí, pohodoví – sediaci pod korunami stromov aj na páliovom slnku.

■ Keď beží koncert, pri ktorom funguje i váš manžel Marián Kavulič ako manažér, kto sa vtedy venuje synovi?

Keď Radkovi – má 14 mesiacov – poviem: Mamka ide spievať, pozrieť na mňa múdrymi očkami, ako by mi rozumel. Berieme ho so sebou a poldruha hodiny sa o neho stará babka.

■ Vnímam vás ako bytosť, z ktorej vy-

žaruje ženská krása a to vo všetkých prejavoch. Vo vašom novom videoklípe Mať srdce kráčať a pod vami i okolo vás rozkvitajú kvety. Evokuje to vo mne vetu: Tam, kde vstúpi milujúca žena, priestor zakvitne...

Rada som, že to takto vnímate. Robíme videoklipy s vierou, že každý si v nich nájde niečo svoje. Žijem krásny život. Som manželkou, matkou, dcérou a pritom sama sebou. Vnímam, že každý, kto sa otvorí láske a žije v súlade sám so sebou, otvára sa kráse.

■ Takýto pohľad človeka mení...

Áno. Predtým som bola napríklad prílišná detailistka. Chcela som mať všetko vyšperkované, tip-top. Stále mi to v hlave analyzovalo, posudzovalo, hodnotilo. To ma ale vyčerpávalo. Teraz už viac počúvam intuíciu. Môj život sa stáva hlbším a zároveň jednoduchším. Krása bytia znamená pre mňa jednoduchú prirodzenosť.

Ďakujem za rozhovor

Postavené máje nás tešili celý mesiac

Tradícia stužiek a farieb

Stavanie májov s veselými ľudovými odjakživa spája generácie. Robí radosť obdarovaným aj darcom. Tento rok sme si atmosféru ľudovej slávnosti vychutnávali viackrát. Zakaždým v inej obci a v iný deň.

Chlapi v **Sokoľanoch** vztýčili breзовú májku k oblohe už v predvečer 1. mája. Krojovaná partia SAKALČANE s harmonikárom idúc dedinou rozospievali celú ulicu. Niektorí neodolali a pridali sa k sprievodu. „U nás si už nevieme predstaviť, že by v centre obce nevyrástol symbol najkrajšieho mesiaca – krásny, drevom voňajúci máj.“

Peknú tradíciu v **Nížnej Hutke** udržuje miestna mláď – spevácka skupina KALAP a detský súbor ČERIESIELKO. Svoj spevácky talent predvedli v krátkom programe. Ocenili ho aj hostujúci Siplacke hlopi z Krásnej. Ako symbol mieru deti na záver vypustili do sveta päť bielych holubov **Ľudovíta Dzia**ka zo Základnej organizácie chovateľov poštových holubov, ktorá sídli v obci.

Druhú májovú nedeľu prežili vo **Výšnej Myšli** podľa hesla: Deň matiek spolu osláviť a máj postaviť. Mamky a babky tak mali dvojakú radosť. Zatancovali im deti z materskej školy, spevom potešili domáce ODVÁŽNE ŽE-

Čaňa – Máj nesú obecní poslanci

„Už Rusadľe idu, na moj veľiký žal'. Ja frajera nemam, hto mi postaví máj. Poskladame mi še, na štiri grajcare. Pokupíme sebe na Rusadľe máje.“

NY a FS Sakalčane. Potom už spevavý sprievod smeroval do parku pri železničnej stanici, kde mládenci posilnení plnou kapustou postavili dievčatám máj. Najmenší sa dosyta vyskákali na nafukovacom hrade.

Tradícia predkov ožila 15. mája v **Čani**. Májový veniec pripravili ženy z KLUBOVČANKY. Na svojich pleciach májku priniesli na námestie do krojov odetí poslanci obecného zastupiteľstva. Pri jej stavaní zneli ľudové

piesne v podaní čanianskych skupín DOMOVINA, OZVENA a Klubovčanka.

Program v amfiteátri spestrili deti zo súboru PANTLIČKA, FS Železiar a spevák Martin Krausz. Účinným podakoval starosta **Michal Rečka** perníkom s motívom krojovaného páru tanečníkov. Všetkým chutili koláče a chlebičky, ktoré pripravili členky JED-

Nížna Hutka – Vypustenie holubov a znak mieru

NOTY dôchodcov a KLUBU dôchodcov. Deťom žiarili očka, keď dostali balóny a lístky na zmrzlinu.

Pestrofarebnej briezke v **Haniske** robili garde súbory HANIŠČANE a HANIŠTANKA. Do taktu im vyhrával ich dvorný harmonikár **Damián Kaško** zo Sokolian. Na námestí v amfiteátri vystúpili aj škôlkari a deti ZŠ – básničkami, divadielkom a rezkým tancom hafanana. Aj tu spojili oslavy mája s Dňom matiek. Deti obdarovali mamky maľovanými srdiečkami zo slanej cesta a papierovými kvetmi, ktoré samé vyrobili.

Chlapi v **Kokšove-Bakši** ostali verní svojej povesti, keď opäť postavili poriadne vysoký 23-metrový máj. K mocným hlasom BAKŠANSKICH PAROBKOV a BAKŠANOV sa pridali ich kamaráti Košickí Špiváci. Zaspievať im došla aj GEČANKA. Zábava pokračovala večer ľudovou veselicoou s tombolou, na ktorej do tanca vyhrával DJ Mata.

Sokoľany – Zdobenie briezky

Kokšov-Bakša – Stavanie najvyššieho mája v regióne

Seňa – Vystúpenie dievčat z Rozmaringu

V Seni pršali kvety

Na májové slávnosti obyvatelia **Se**ne tak skoro nezabudnú. Prekvapili ich lietajúcou tombolou!

Starostka obce **Marcela Gallová**: „Pre mňa emočne najsilnejší zážitok, keď preletelo lietadlo a zhadzovali z neho krásne papierové kvety, ktoré vyrobili v ZŠ Seňa. Osem kvetov ukrývalo čísla, ktoré predstavovali osem cien tomboly. Takú naháňačku za pokladom som doteraz nezažila.“ Lietadlo nad námestím za kultúrnym domom, kde sa zišla takmer polovica Se, vypustilo nádielku na trikrát. Každý chcel vyhrať prvú cenu, bicykel.

Guláš podľa svojho top receptu varilo pri hudbe DJ Ľuba šesť kolektívov: zamestnanci obecného úradu, materská škola, hasiči DHZ Seňa, FS Rozmaring, rómski obyvatelia a hostia z Belže. Chutíli všetky. Na vystúpenia tanca a spevu mládeže Rozmaringu a detí z MŠ i ZŠ dozerala z diaľky májka vysoká 15 m. Tanečná zábava s maskotmi z Labkovej patrole či skákací hrad pôsobili na drobce ako magnet. Tí starší skúmali techniku hasičov. Nechýbali tvorivé dielne a súťaže pre deti. Výborná nálada ľudí odzrkadľovala fakt, že sa mohli opäť stretnúť a vychutnať si spoločenský život.

Stranu pripravila Monika Floriánová, foto ocú

Čistíme, skrášľujeme, zveľadľujeme

Žijeme v takom prostredí, aké si vytvárame. A netýka sa to len nášho domu a jeho najbližšieho okolia, ale aj priestoru za mojím plotom. Voláme ho verejný, ale zodpovednosť zaň máme aj my obyvatelia, ruka v ruke so samosprávou obce.

Belža: Renovácia pevnosti a hora pneumatík

Do troch brigád na obnovu detského ihriska Pevnosti Belža sa zapojila **desiatka dobrovoľníkov so starostom**. Demontovali nefunkčné hracie prvky, vybudovali nové oplotenie a upravili terén. Dotáciu 2 252 eur získali z grantového programu spoločnosti U. S. Steel Košice a Karpatskej nadácie Spoločne pre región.

Šokujúci bol nález 350 pneumatík v extraviláne obce. Objavili ich pracovníci obecného úradu počas niekoľkotýždňovej iniciatívy k Dňu Zeme. V obci preto vytvorili dočasné zberné miesto, ktoré využili aj občania. Dokopy spoločnosť ELTMA odviezla 475 pneumatík s váhou 5 ton. Najmä z okolia cesty I. triedy vyzbierali aj 68 vriec (120 l) plastového odpadu, skla, textilu. Našli aj

časti nábytku a nárazníky. Ak viete o problémových lokalitách, určite ich oznámte obci.

Haniska: Obecná brigáda

Čisté a upravené okolie lahodí oku i duši. Vedia to aj v Haniske, kde sa do obecných brigád koncom apríla zapojili takmer všetky organizácie – **JDS Haniska, súbor Hanišťanka, hokejisti, futbalisti, klub voľného času, pracovníci obecného úradu**. Viac ako 50 ľudí čistilo uličky od buriny, zbieralo odpad, maľovalo zábradlia a kovové konštrukcie na futbalovom ihrisku a vysádzalo kvety do črepníkov. Žiaci s učiteľmi miestnej ZŠ venovali čisteniu areálu školy celý deň, postarali sa aj o priestory v skleníku.

Kokšov-Bakša: Zbohom smetisko

Výborný nápad, ako spojiť príjemné s užitočným, vymyslelo **OZ Združenie občanov a priateľov obce Kokšov-Bakša**. Pri upratovaní okolia Hornádu hľadali zároveň poklad. Zapojilo sa 54 detí a 31 dospelých. Ako bonus za každé gumené vreco vyzbieraného

odpadu dostali deti gumené cukríky. Poklad sa našiel – nebola to zhrdzavenej chladnička, ale mešec so 40 mincami. Dobrá správa je, že v prechádzkovej lokalite vyzbierali menej smetí ako pred rokom.

Sokoľany: Kvetinová výzdoba

Kvetinové aranžmány sa objavili už aj v Sokoľanoch pred kostolom, na zastávkach SAD a pri obecných úradách. O výsadbu do siedmych nových mobilných nádob sa postarali aktívni pracovníci pod vedením koordinátora **Pavla Vargu**. Pri starostlivosti o kvety im pomáhajú aj blízko bývajúce žienky.

Nižná Myšľa: Zóny oddychu

OZ Dúhová stonožka v spolupráci s obcou neúnavne od roku 2021 revitalizujú okolie Skalky s cieľom vytvoriť oddychovú zónu s priestorom na opekanie. V aprílovej brigáde sa zamerali na prípravu turistického chodníka, čistenie terénu a vybudovanie základov pre prístrešok. Vysadili prvé lípy.

V máji dobrovoľníci so zamestnancami obce skrášľili lokalitu cykloodpočívadla, kde vysadili kríky a sadenice ruží z miestneho rozária. Pracovalo sa aj na archeolokalite. Opravili ochranný val a drevený most, aby boli bezpečné pre návštevníkov. Novú omietku dostal aj jeden z domčekov.

Nižná Hutka: Čuduj sa svete, čo sme našli?!

Aj v Nižnej Hutke si vyhrnuli rukávy a za jeden deň vyzbierali odpady, ktoré naplnili veľký kontajner s objemom 9 m³. Objavili plastové prepravky, kompoty a fľaše od alkoholu, dokonca aj vaňu a televízor. Potešujúce je, že zo 16 obyvateľov sa do brigády zapojilo 12 mladých ľudí.

Neskutočné, že sú medzi nami stále ľudia, ktorí odvezú svoj „bordel“ do prírody! A pritom obce v regióne ponúkajú možnosti odvozťa spotrebičiek pri zbere elektroodpadu, pneumatiky do zberného dvora (jeden je pri Obecnom úrade Nižná Hutka) a ostatné veci do triedeného zberu – žltých, modrých a zelených mechov, ktoré dostáva každá domácnosť.

Monika Floriánová, foto ocú

Práce na Pevnosti Belža zďaleka nie sú ukončené, deti si musia na svoju novú baštu zábavy počkať do septembra

Mladým v Nižnej Hutke na poriadku záleží

Obec Gyňov pokutovala za uloženie odpadu v chránenom území mŕtvych ramien Hornádu

Plienky, umelohomotné plachty, vrecia, plasty z auta, nespočetné zväzky reklamných novín Košicko, Coop Jednota, Möbelix, vyhodené chladničky, plechovky od piva, fariet... vyhodené v chránenom prostredí mŕtvych ramien Hornádu. Aj taký odpad zbierali občania Gyňova, jeho poslanci, starostka na jarňných brigádach.

S pocitom údivu, zlosti, hnusu z konania ľudí, ktorí sa nepotrebného takýmto spôsobom zbavili.

„Podľa nájdeného technického preukazu či parkovacích lístkov obec v spolupráci s políciou identifikovala páchatelov,“ rozhorčene vraví starostka **Denisa Vargová**. „Z Krásnej

Verejná hanba cez fotopasce

z Kostolian nad Hornádom, z Poproču pri Rimavskej Sobote – teda dedín a miest na hony vzdialených od nás. Dvaja na základe vydaného rozkazu o uložení sankcie zaplatili obci 250 eur. S ďalšími dvoma, ktorí sa odvolali, máme priestupkové konanie. Pri dokázaní viny obec môže uložiť pokutu až do výšky 1500 eur. Svojho času aj náš občan musel za podobný priestupok zaplatiť 350 eur, no poučil sa.“

A čo vyhodené zväzky reklamných novín? Tie po upozornení obecným úradom odviezla na svoje náklady agentúra, ktorá má ich distribúciu pod

palcom a lajdáckosť kolportérov rieši po svojej linke.

Opäť starostka Vargová: „Znechucuje nás tento stav. Je to nikdy nekončiaci príbeh. Berie nám čas, energiu, zvyšuje náklady na odvoz odpadu, ktorý vlastne zaplatia naši ľudia.“

Východisko vidí v rastúcom environmentálnom tlaku, v pokračujúcej ostráživosti občanov, ktorí si všimajú autá smerujúce ku chránenému územiu. Verí, že pomôže aj fungovanie fotopascí a zverejňovanie vinníkov. Verejná hanba býva naozaj účinná.

Katarína Čániová, foto: oú Gyňov

Starostka Gyňova a jej tím čistia les po „tiežnávštevnikoch“

Pri psíkovi sa číta lepšie

Nájsť Základnú školu v Skároši nie je také ľahké. Nenápadný domček na kopci nad Školskou ulicou, na jar ukrytý v objatí zelene, skrýva málotriednu školu pre 36 detí. Prichádzam na pozvanie riaditeľky **Jany Kyščíkovej**, aby som sa zoznámil s projektom Psie ušká... Deti mi zdravia, tie plaché sa len dívajú, ale keď sa opýtam na meno, slušne sa predstavia.

A okamžite zbadám hrdinu dňa. Psíka, ktorého deti nazvali Ajo. Nenútené prechádza z miestnosti do miestnosti, akoby bol v škárošskej škole odjakživa. Majiteľkou tejto border kolie je **Slávka Dupláková** z občianskeho združenia Zvieratá a ľudia navzájom. Škola dostala príspevok na spoločný grantový projekt od Nadácie SPP. „Mali sme už skúsenosti s návštevami

u psieho terapeuta,“ hovorí učiteľka **Lenka Jesenská**.

No Slávka ma hneď uvádza do obrazu. Je veľmi ťažké, v slovenských podmienkach zatiaľ priam nemožné, dostať do vyučovacieho procesu živé zviera. Prieči sa to hygienickým predpisom. Pritom v okolitých krajinách to ide.

Prestávka sa končí. Diskrétno si sadáme s riaditeľkou bokom a sledujeme hodinu čítania... Ajo je pripravený. Deti mu dávajú povel, on poslúcha, za čo dostane malú odmenu. Niektoré detičky sú smelé, iné majú pred psíkom rešpekt, no postupne ho strácajú, osmelujú sa. Slávka hovorí, že takéto psy prechádzajú špeciálnym výcvikom a zide sa im aj pokojná povaha - to ak by sa dieťa začalo správať nepredvídateľne.

A na rad už prichádza čítanie. Viaceré knižky, vrátane interaktívnych, ako je divadielko a maňušky, boli nakúpené za peniaze z grantu. Dnes sa na hodine číta o tom, ako sa zvieratká a rastlinky v prírode bránia - mravce, včielky, vretenica, žihľava... Deti sa pri čítaní striedajú, fakty z knižky si prepájajú s tým, čo už vedia. Nie je to len „mechanika“ typu mama má emu... Takto vyzerá čítanie s porozumením.

Projekt Psie ušká medzitým dospel k záveru. Pani riaditeľka Janka si po niekoľkých mesiacoch strávených so psíkom poďakuje: „Deti sú uvoľnenejšie, spontánnejšie, lepšie reagujú a vychádzajú medzi sebou. A myslím, že je to cesta aj pre všetky deti, ktoré si nerady sadajú ku knihám.“ Čitateľský kútik sa vďaka projektu stal pre viacerých žiakov obľúbeným miestom, kam radi chodia aj cez pre-

Veľké možnosti

Canisterapia (liečba s využitím psov) zahŕňa pri deťoch napríklad pomoc s učením. „Deti sa tešia na to, ako budú najbližšie čítať, lebo vedia, že ich pritom navštívi psík,“ hovorí Slávka Dupláková. No nielen to. Psy môžu byť užitočné aj pri deťoch s mnohými zdravotnými problémami. V niektorých krajinách sa už dokonca využívajú aj v rámci paliatívnej starostlivosti (hospice) a ukazuje sa ich užitočnosť dokonca aj pri pacientoch v kóme, kde bežný človek nedokáže spozorovať reakciu pacientov na psa, no tá v skutočnosti nastáva.

stávky. Pokračovali by v projekte? „Ak by sa našli peniažky, určite,“ bez váhania uzatvára riaditeľka.

Anton Oberhauser, foto ZŠ Skároš

S Ajom sa môže skamarátiť každý, kto chce

Niektorí z hrdých nositeľov medailí

Parezka to rozbalila

Lukostreľba, petang, stolný futbal, k tomu dodatkové disciplíny „kto vyskočí vyššie“ a horolezecká stena. Nezisková organizácia **PAREZKA** zorganizovala vo svojich priestoroch bývalej MŠ v Ždani po vlnajšom nultom „ozajstný“ prvý ročník športovo-integračného turnaja.

Súťažili žiaci z miestnej ZŠ na Jarmočnej, z Košíc a okolia, z Prešova, Trenčína a Topoľčian. Najmä však prišli deti, ktorým sa PAREZKA venuje v prvom rade: tie s diagnózou pareza plexus brachialis a juvenilnou artritídou. V nedeľu sa pridali detičky z Kazachstanu a Ukrajiny.

„Deti videli, že aj ich rovesníci s hendikepom sa radi hrajú, športujú, pretekajú, súťažia a že môžu byť skvelými kamarátmi,“ komentuje organizátor

Ivan Slovenský. Filozofiou hravého víkend (10. - 12. 6.) bolo i motivovať zdravých k zdravému životnému štýlu. Nechýbali poháre, medaily a užitočné vecné ceny. K tomu sa maľovalo, hrala sa piňata (mexická hra s farebnou nádobou s darčekom, ktorá sa nakoniec rozbije). Akcia by sa nekonala bez dobrovoľníkov, ktorým šéf PAREZKY vyslovil veľkú vďaka. No a v neposlednom rade ocenil podporu dvoch neziskových organizácií - Nadácie SPP z grantového programu Športuj aj Ty! a Nadácie Tesco z grantového programu Vy rozhodujete, my pomáhame.

Viac sa dočítate na www.parezka.sk, na Facebooku (Parezkanekziskovaorganizacia) a Instagrame (Parezkano).

tob, foto parezka

Lezeckej steny sa nebál nik

Diela zo ZŠ Haniska na jubilejnej výstave svätice

Inšpirované osudom ženy

Šesticu dievčat zo ZŠ Haniska veľmi potešilo, keď sa dozvedeli, že práve ich maľby a kresby vybrali organizátori na výstavu „Edita Steinová – Zodpovednosť padá aj na tých, ktorí mlčia“ do synagógy na Zvonárskej 7 v Košiciach. Navyše **Alenka Horváthová** z 8. ročníka získala cenu verejnosti.

Do výtvarnej súťaže, ktorú vyhlásilo gymnázium nesúce meno tejto svätice, poslali až 11 prác. Tvorili na hodine náboženstva. „Do mojej práce sa vložila celá rodina, vrátane sestričky Márie,“ prezrádza štvrtáčka **Karolína Čarná**. „Práve ona nám ako prvá sprostredkovala informácie o Edite.“ Tento rok uplynulo 130 rokov od jej

narodenia, 100 rokov od jej krstu a 80 rokov od jej smrti v koncentračnom tábore v Osvienčime.

Opýtali sme sa dievčat, čím ich inšpirovala táto životom ťažko skúšaná žena. **Alenka**: „Vždy mala pevnú vieru aj vo veľmi ťažkých chvíľach a to nedokáže každý. V živote mala na prvom mieste Boha.“ Siedmačka **Lenku Beliovú** i Karolínu oslovila jej odvaha a ochota pomáhať za každých okolností. **Mirka Horváthová** zo 6. triedy vnímala najmä toto: „Pri deportácii vlakom pomáhala spoluväzňom napriek tomu, že nevedela, čo ju čaká.“ Na výstave sme videli aj práce štvrtáčok **Zoje Hiščákovovej** a **Stely Belyovej**.

Zoja Hiščáková – Aj za tým plotom vidím svojho Boha

Alenka Horváthová – Cesta k Svetlu

Vo Valalikoch zneli rozprávky v ukrajinčine

Dobro vždy zvíťazí

V obecnej knižnici vo Valalikoch sa opäť po troch rokoch rozlieha smiech. Žiaci 1. stupňa miestnej ZŠ a škôlkari z Geče i Valalík putujú od príbehu k príbehu, ktoré zobieral Pavol Emanuel Dobšínský.

Radosť z 12. ročníka Týždňa ľudovej rozprávky majú aj seniorky, ktoré malým poslucháčom čítajú ukážky. Tí neváhajú a sami si s obľúbenými ma-

ňuškami rozprávky zahrajú. Popritom lúštia aj súťažné úlohy, za ktoré dostávajú sladkú odmenu.

Dobšínskeho rozprávky vyčarili úsmev aj na tvárach 12 ukrajinských detí. Dve z nich do azbuky preložila a deťom prečítala **Oksana Bačová**, ktorá už vyše 20 rokov žije v obci. Popoludnie pri perníkovej chalúpke potešilo aj ich ustarostené mamy. Obec

Valalíky sa dlhodobo stará o 26 odíencov. Poskytujú im ubytovanie, raz denne teplé jedlo, sociálne i školské zabezpečenie. Svetlo nádeje zažiarilo štyrom ženám, ktoré získali prácu v potravinách Fresh v Košiciach. Jedna mladá dizajnérka sa dokonca zamestnala vo svojom odbore. Aj keď sa u nás cítia dobre, netrpezlivo čakajú na zlepšenie situácie, aby sa mohli vrátiť domov. Tri ženy s deťmi už na Ukrajinu vrátili a ďalšie tri s chlapčekom sa odsťahovali do Košíc.

Chvilke pokoja s rozprávkami

Stranu pripravila Monika Floriánová, foto ZŠ Haniska, Dušan Kmec a autorka

Deti z Ukrajiny zapojené do vyučovania ZŠ

Obohacujeme sa navzájom

Nová škola, noví spolužiaci, iná krajina, iný jazyk. S tým všetkým sa musia popasovať deti z Ukrajiny. Viaceré už nemajú domov, nevedia nič o svojom otcovi. Podporu a prijatie pocítilo sedem školákov na ZŠ Valalíky, kde sú od konca marca súčasťou tried v 1., 4., 5., 8. a 9. ročníku.

„**Artur**, keď prišiel, bol smutný, všetkého sa bál a nevedel sa začleniť do kolektívu,“ rozpráva **Iveta Artimová**, učiteľka v prvej triede. „Deti ho úžasne prijali. Nosili mu hračky, knižky a oblečenie. Teraz sa usmieva, hrá sa a vie povedať niektoré slovenské vety. Veľmi rád kreslí a miluje telesnú výchovu.“ Malý školák poznal iba azbuku, tak mu vytvorili pomôcku. Dnes už pozná latinku a hravo číta zo šlabikára. Keď nastúpila do školy **Emka**, ešte viac ožil. „**Emka** má slovenské občianstvo a rozumie slovensky. Prekladá Arturovi, čo má robiť. Už aj klebetia na hodine.“ Jazykovú bariéru pomáha

V 5. A triede nájdete dvojazyčné tabuľky, ktorými sú označené veci v triede

prekonávať aj jej mama **Katka**, hlavne na rodičovskom združení.

Daniela z 9. ročníka, ktorá sa chce stať kuchárkou, prezrádza: „Sú tu zla-

té deti, slušné. Pomôžu mi, keď mi treba niečo na hodine vysvetliť. Veľmi sa mi tu páči. Z predmetov mám rada slovenský jazyk a náboženstvo. Po slovensky som sa naučila hovoriť za mesiac. Chutí mi u vás, ale veľmi mi chýba náš ukrajinský boršč.“ Keď ju spolužiaci požiadajú, ochotne ich učí po ukrajinsky.

Veľmi náročné to majú aj vyučujúci. Vysvetľuje Iveta: „Na hodinách k ukrajinským deťom pristupujeme osobitne. Zadáme úlohy našim žiakom a venujeme sa im. A potom opačne. Pri porozumení nám veľmi pomohla knižka Prvé kroky v Slovenskej republike, slovensko-ukrajinský obrázkový slovník pre ukrajinské deti od 6 do 13 rokov, ktoré vydalo pražské nakladateľstvo.“

Jej slová potvrdzuje **Pavol Kacvin-ský**, ktorý učí aj na 2. stupni. „Staršie deti neovládajú žiaden európsky jazyk, len ruský. Na humanitných predmetoch si pomáhame prekladacími

Aj do ZŠ Kokšov-Bakša nastúpili tri deti z Ukrajiny. Veľmi rýchlo sa adaptovali na nové prostredie a nadviazali priateľské vzťahy s tunajšími žiakmi. Zapájajú sa do všetkých aktivít, ktoré škola organizuje. Je tu istá jazyková bariéra, ale naše deti už pochytili nejedno ukrajinské slovo a tie z Ukrajiny čoraz viac rozumejú slovenčine. Prítomnosť týchto detí v škole je vzájomným obohatením. Veríme, že im pomôže udržiavať a budovať sociálne kontakty, prehľbovať poznávaciu schopnosť a možno čiastočne aj zmierniť ťažké obdobie, v ktorom sa nachádzajú.

Mikuláš Hudák, red

v mobiloch. Horšie je, keď majú odpovedať, lebo nechcú rozprávať po slovensky, hanbia sa. Aj na počítači je problém, pretože nemáme klávesnice v azbuke.“ Vďaka povinným hodinám slovenského jazyka pre cudzincov si už žiaci vedia prečítať a pochopiť zadanie úloh.

Dávid a spol. spájajú komunitu

Kalap ako ozdoba Nižnej Hutky

Kalap v klasickej zostave, Dávid prvý zľava

Milovníkov a obdivovateľov ľudových tradícií veľmi hreje pri srdci, keď sa o ne zaujímajú mladí ľudia. Takáto skupinka sa sformovala v Nižnej Hutke okolo miestneho mladíka **Dávida Demka**.

Tento 21-ročný študent archeológie na UKF Nitra stíha vo svojom voľnom čase pomáhať v nižnomýšľianskom archeoskanzene, venuje sa turistike, no predovšetkým sa naučil prakticky sám hrať na niekoľkých hudobných nástrojoch. Nedávno sa pripojil k mandolinovému súboru Rjabinuška v Trstenom pri Hornáde a jedna z jeho členiek ho vyzvala, aby skúsil aj husle. Tak aj urobil.

Dávid sa spontánne spojil s trojicou kamarátov – sú nimi **Adrián Rusnák** s gitarou, spevák **Samuel Fedor** a **Jakub Varga**. Tomu – po troche presvedčania – prischol rytmický nástroj zvaný ozembuch, ktorý si aj sám vyrobil, ozdobil a pripieňil k nemu tamburínu. Chalani však priebežne zlepšujú svoju hru na ďalších nástrojoch.

Neoficiálnym zrodom kapely Kalap boli veľkonočné sviatky 2021, keď Dávid navrhol, aby počas pondelka prišli zahrať pred dom niektorým svojim kamarátom. Prvého mája nad ráno boli členovia Kalapu pri tom, keď sa v Nižnej Hutke staval máj. Ľudia sa ráno pozreli z okna a májka sa týčila nad obcou.

Chlapcom sa postupne profilujú dátumy v kalendári, ktoré by chceli spestriť. Patrí k nim tradičnejší advent a Vianoce, tiež májové vatry spojené s varením gulášu, uvažujú nad svätajánskymi ohňami. Kalap neunikol pozornosti ani inde. „*Hrali sme už na dni obce Trstené pri Hornáde,*“ vraví Dávid. Často ich pozývajú na oslavy životných jubileí; o kalendár a repertoár sa stará hlavne Adrián. Na tohtoročnom Dni RZOH v Skároši okrem svojho čísla sprevádzali nižnohutčianske deti a Dávid si zahral s Rjabinuškou.

Šikovný muzikant s kamarátmi veľmi dopredu veci neplánuje. Ved' aj jeden jeho spoluhráč študuje až v Žiline. Času im hlavne cez školský rok teda veľmi neostáva. Ich nadšenie však neutícha. Zatiaľ neriešia profesionálne stránky muzicírovania – cestovanie mimo región či plánované honoráre. Neustále si však dopĺňajú svoj repertoár. A sú radi, a s nimi aj starostka **Iveta Vasilenková**, že rozprúdili komunitu v rámci Nižnej Hutky. „*Chceli by sme, aby stále viac ľudí chodilo na podujatia, kde hrávame, spoznali nás a hlavne svojich susedov z dediny.*“ A ozaj, Skupina Kalap má stránku pod týmto názvom na Instagrame.

Anton Oberhauser, foto Kalap

Slovenská ornamentika potrebuje osvetu

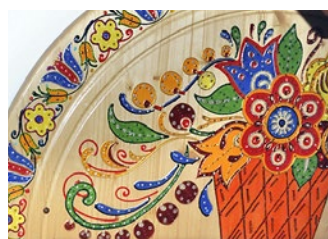

Naša história je plná ľudí, o ktorých by sme bez súčasných nadšencov ani nevedeli. Jedným z nich je **Štefan Leonard Kostelníček** (1900 – 1949), autor a popularizátor slovenskej ornamentiky.

Dozvedeli sa o ňom účastníci podujatia Z lásky s láskou, ktoré sa stretli 2. apríla na čaniarskom obecnom úrade. Hovorilo sa o mieri a o tom, ako dobro a sila ľudského ducha dokáže prekonať prekážky.

Neúnavnou propagátorkou diela Š. L. Kostelníčka je **Gabriela Čiasnová** z Košíc, bývalá učiteľka, riaditeľka a školská inšpektorka. Často ju pozývajú prezentovať ornamente vychýreného majstra aj do základných škôl v našom regióne, najmä prostredníctvom tvorivých dielní Škola ornamentu. Sama je autorkou siedmich metodických príručiek, o umelcovom živote a tvorbe publikuje v médiách zameraných na kultúrne dedičstvo.

Gabriela Čiasnová s jedným z kvetinových vzorov majstra Kostelníčka, obsahujúcim niektoré z jeho typických lístkov

„Štefan na seba upozornil ešte za monarchie ako študent III. a IV. triedy maďarského piaristického gymnázia v Podolínci. Jeho výnimočné práce už vtedy posielalo vedenie školy do Budapešti. Dodnes sú tam vedené, žiaľ, ako maďarská kultúra... Jeho prvým uceleným dielom je Slovenská ornamentika z roku 1927, nasledovali ďal-

šie v rokoch 1934, inšpirovaná výšivkami slovenského ľudu, 1943 a 1947,“ približuje Gabriela.

Ornamente môžeme označiť za odvetvie s koreňmi vo folklórnom umení. Pre Kostelníckovu tvorbu sú typické rastlinné vzory, no i motívy vtákov a motýľov. Používal vodové a lakové farby (na papier, drevo, sklo, keramiku a podobne). Úspech mali aj drevené úžitkové a ozdobné predmety s vypaľovaným ornamentom. Vďaka pani Gabriele ste mohli 144 ukážok vidieť sprístupnených aj v Abovskej hiži v Čani ako putovnú výstavu a malo by sa tak stať aj v budúcnosti.

Anton Oberhauser, foto autor a zbierka G. Č.

Hasiči zo Skároša

Pripravení zlepšovať sa

V našom regióne, z pohľadu hasičov zvanom Hornádsko-toryský okrskok, v súčasnosti aktívne pôsobia dobrovoľné hasičské zbory (DHZO) pri šiestich obciach - sú nimi Valalíky, Seňa, Kokšov-Bakša, Geča, Košická Polianka a Skároš.

Z posledného menovaného majú veliteľské skúšky absolvované zatiaľ dvaja - veliteľ **Peter Seman** a predseda **Matúš Krišš**, povolaním hasič-zachránar.

V máji mali Skárošania veľkú radosť z nového hasičského auta Iveco Daily. „Chceme ho zapojiť do každého nášho tréningu,“ hovorí Matúš. Peter, ktorý nedávno získal čestné uznanie od okresnej organizácie dobrovoľnej požiarnej ochrany, tiež očakáva, že nové vozidlo bude motivovať členov DHZO zlepšovať sa. Najbližšou metou je oprava striekačky, ktorá umožní Skárošanom opäť sa zúčastňovať súťaži a najmä uskutočňovať výjazdy, kde je potrebný jeden strojník (ktorý je pri aute) a minimálne traja zasahujúci hasiči.

Ďalšou metou pre DHZO Skároš je prechod z kategórie C, kde musia uskutočniť výjazd do dvoch hodín, do kategórie B, kde to musia stihnúť aj s cisternou. Pokrok robia hasiči na pravidelných stretnutiach. „Keď treba cvičiť so striekačkou, ideme do okolitých vodných zdrojov, technické nácviky robíme na futbalovom ihrisku,“ hovorí Peter. Ďalší z družiny, Adam, si cvičenia tiež veľmi obľúbil. „Páči sa mi, ako si trénujeme delenie úloh.“ Veliteľ Seman dopĺňa, že častejšie sa chcú stretávať so všetkými DHZO v okrsku, aby poznali svoje silné stránky a do-

re vedeli zorganizovať prípadný veľký, koordinovaný zásah.

► Žijú nielen hasením

Na rozvoj dobrovoľných hasičov myslí aj štát. Zbory, ktoré nedávno dostali nové autá, by mali byť pozvané na cvičenie do Vojenského výcvikového priestoru Lešť. Veľmi dôležité je pre Skárošanov rozšírenie hasičskej zbrojnice, keďže súčasne priestory nepostačujú. Napríklad počas mrazov by mohlo dôjsť k poškodeniu auta, keď má plný zásobník vody. „Obec, ako je naša, má obmedzené finančné možnosti. No urobíme všetko pre to, aby sme našim hasičom vyšli v ústrety a podporili výstavbu novej zbrojnice,“ uisťuje starosta **Lubomír Vranka**.

Viacerych členov Dobrovoľného hasičského zboru obce Skároš ste mohli stretnúť aj na Dňoch RZOH v domacom amfiteátri, kde sa starali o bezpečnosť pri parkovaní. Za pomoci nového agregátu z Geče tam vyrobili pre deti aj obľúbenú penu. Okrem toho sa podieľajú na humanitárnej pomoci pri mimoriadnych situáciách. Matúš preto pozýva ďalších, aby sa pridali. „Všetko potrebné sa dá naučiť. Na začiatok stačí, aby bol dobrovoľník okrem ochoty zdatný, vytrvalý, aby mal vzťah k deťom, ku ktorým chodíme pomerne často. Učíme ich prevenciu požiarov alebo zásady prvej pomoci.“ Aj my ich podporme tým, že v horúcom a suchom lete budeme rešpektovať prípadný zákaz vstupu do lesov, keď je nebezpečenstvo požiaru veľmi vysoké.

Anton Oberhauser,
foto ocú Skároš

Na slávnosti nové auto posvätil aj miestny kňaz

Rozárium ide do sveta

- Do ktorej máte otvorené?
- Do šiestej.
- Fajn, prideme aj s babkou podvečer, keď nebude tak horúco. Chceme jej návštevu ruží venovať na narodeniny.
- A koľko má rokov?
- 92.
- To vám budeme k dispozícii aj o ôsmej večer.
- Super! Veeééé! ďakujem!

Desiatky podobných milých dialógov vznikajú v rozáriu v Nižnej Myši. Jeho zakladatelia, manželia **Anna** a **Pavol Bohušovci**, každého so záujmom počúvajú a ak je to možné, vyjdú v ústrety.

„Denne tu máme od 50 do 150 ľudí. Nahlásila sa aj TV Markíza, predtým tu boli redaktori z RTVS i ďalších médií. Ideme do sveta,“ usmieva sa pani Anna.

No a na samom začiatku - pri otvorení tohtoročnej 2. sezóny krásneho miesta pri Hornáde s takmer dvoma stovkami druhov ruží - prišli aj tanečníčky z ďalekého Havaja. Vlastne **Olga Temešová** z Kékedu a **Katka Čaniová** z Košíc, inak vedúca redaktorka Abov-

Sezónu ruží otvorila krásnym podaním havajského tanca Zelená ruža **Olga Temešová** zo skupiny Laka

ského hlásnika. Predstavili originálne havajské prírodné tance Hula. Krásne kostýmy plné ruží ušila ich tanečná lektorka **Alica Gerecová**, priaznivkyňa kvetov a neďalekého archeoskanzenu.

kčj, foto **Martina Fedorčáková**

Medzi ružami rozária to pristane aj manželom Kokardovcom zo Ždane

Premiérový nočný výstup

Prvý ročník nočného výstupu na Skárošskú vyhladku a na ranný Milič poriadne preveril 35 poväčšine mladých účastníkov. Podvečerné slnko a teplo bezvetrie vystriedala búrka, nočný dážď a silné ranné ochladenie.

Kto nemal náhradné oblečenie, mal smolu. „Svoje rezervné veci som dal mužovi, ktorý bol mokrý od potu a dažďa,“ vraví organizátor **Lubomír Vran-**

ka, starosta Skároša. „Spali sme na dolných poschodiach rozhľadne na Miliči. Z plánovaného ohníka a posedenia pri gitare nebolo nič. Od zimy nám tak skrehli prsty, že hrať sa nedalo. Príroda sa nám predstavila v plnej premenlivej sile. Vnímam, že aj takéto extrémnejšie situácie treba zažiť, aby nás posilnili.“

Na budúci rok chcú podujatie prichystať opäť.

kčj

JDS Haniska v železničarskom tíme

Pod ochranou svätej Kataríny

Seniori z Hanisky združení v Jednote dôchodcov Slovenska sa organizačne podieľali na výnimočnej udalosti, ktorá sa prvýkrát konala v Košiciach.

Zabezpečili výzdobu na celoslovenskej železničarskej svätej omši, na ktorej 30. apríla spišský emeritný biskup **Mons. Andrej Imrich** vysvätil nový 15 kg zvon a sochu sv. Kataríny Alexandrijskej, patrónky železničiarov. Stanú sa súčasťou zvonice v stanici Čermeľ Košickej detskej historickej železnice. „Tým, že som členom

železničarskeho organizačného výboru tejto akcie, tak sa už niekoľko rokov pravidelne stretávame na podobných podujatiach,“ približuje **Lambert Kredatus**, tajomník miestnej organizácie. „Navyše mojou úlohou je zdobiť oltár a veci potrebné k slúženiu sv. omše.“

Pri tohoročnej slávnosti sa mu oživilo dávne spomienky. „Koncelebrantom bol františkán **Tadeáš Mikuláš Král**, ktorý nás s mojou manželkou Máriou sobášil v 1976 v Kežmarku.“

Aktivítam sa dôchodcovia nebránia. Zúčastňujú sa obecných brigád, orga-

nizujú rôzne výlety, ženy spievajú v Hanišťanke. V máji si vypočuli odbornú prednášku o rodine Zichy s premiatím fotografií, ktorú pripravili historici **Štefan Koliwoško** zo Sene a **Štefan Pástor**. O hanišťanskom kaštieli a jeho majiteľoch, ktorí tu zanechali stopu, sa dočítate v ďalšom čísle Abovského hlásnika.

Monika Floriánová, foto Lambert Kredatus

Seniori z Hanisky na Alpinke, vľavo drevená plastika sv. Kataríny Alexandrijskej

TRI Cesty do praveku

S detskou železniciou je spojená ďalšia naša obec. V tejto sezóne opäť vyrazí mimoriadny vlak z Košíc do Nižnej Myšle za poznaním dávnej histórie. Na cestovateľov čakajú komentované prehliadky obecného múzea, podzemnia kláštora a archeoskanzenu, aj pestré interaktívne hry pre deti. Vstupenky na prvú jazdu sú už v predaji za zvýhodnenú cenu.

23. 7. - Život v dobe bronzovej
6. 8. - Starovek v Nižnej Myšli
20. 8. - Dobové remeslá

Aktuálne informácie o aktivitách na Varheďi nájdete na www.archeoskanzen.sk alebo FB/Archeoskanzen Nižná Myšľa. **mflor**

Zacvičme si na vzduchu

Exteriérové telocvične okrem Vyšnej Myšle nájdete aj v Čani, Nižnej Myšli a Seni. Hor sa cvičiť!

Posilňovať svaly pod holým nebom, v ktoromkoľvek čase a bez poplatku už môžete aj vo Vyšnej Myšli.

V susedstve detského ihriska a obecného úradu vyrástlo moderné workoutové ihrisko. Topkou jeho balíka výhod je, že pri tréningu máte aj svoje ratolesti pod dozorom.

Zacvičiť sa dá na hrazde, horizontálnom a vertikálnom rebriku a bradlách. Určite nevynechajte lavičku ľah-sed. Súčasťou výbavy sú dva trenážery - chódze a veslovania. Nájdete tam aj vychytávku, tzv. teenager lavičku, čo je vyvýšená lavička so sedadlom na operadle a s podložkou na nohy.

Ihrisko obec zrealizovala z vlastných finančných prostriedkov vo výške 9 244 eur. „Aby sme ušetrili finančné prostriedky, 60 m² dopadovej zatravnovacej rohože pod ihrisko osadili zamestnanci obce. Postupne plánujeme osadiť aj iné zariadenia na cvičenie a viac lavičiek na oddych,“ dopĺňa starosta **Marek Habina**.

Monika Floriánová, foto ocú Vyšná Myšľa

Dlhoročný chovateľ jubiluje

Osemnásteho septembra sa dlhoročný chovateľ z Trsteného pri Hornáde Imrich Kvočák dožíva 80 rokov.

Patrí medzi najnovších držiteľov striebornej pamätnej plakety, udeľenej k 55. výročiu založenia Základnej organizácie (ZO) Slovenského zväzu chovateľov v Geči.

Rodák zo Záhradného pri Prešove sa už v rodnej obci začal venovať chovu poštových holubov a bol aj pri založení ZO v Trstenom pri Hornáde vo februári 1976. Pamätníci si možno spomenú na výkup kurčiat z Nižnej Kamenice, ktorý trstení chovatelia v tých rokoch realizovali približne v počte 200 kusov za rok.

Imrich Kvočák sa venoval aj chovu rôznych plemien králikov na potravinárske i vedecké účely. Spolupracoval s firmou Branko Nitra z oblasti živočíšnej výroby, na pokusy získavala králiky z Trsteného veterinárna univerzita

z Košíc či firma Imuna zo Šarišských Michalian. Zaujímavá bola spolupráca s chirurgmi z nemocnice v Šaci, **Josefom Krajničkom** a **Jánom Dečom** v rokoch 1992-1993. Králikom odobrali časť kostí z labky a nahrádzali ich špeciálnym implantátom. Tento výskum mal za cieľ pomôcť ľuďom, ktorí potrebovali predĺžiť končatiny.

Na výstavách Imrich pravidelne predstavoval svoje najkrajšie chované zvieratá. V posledných rokoch chová veľké svetlé strieborné králiky a z hydínových plemien vlašku jarabičiu. Ako povedal Abovskému hlásniku, získavanie ocenení za chovné exempláre ho viac nemotivuje, chová už iba pre radosť. Priznáva, že nie každý má chovateľstvo v génoch. „Treba si ten vzťah pestovať od detstva.“ Aktuálne sa chovateľstvu začína venovať jeden z jeho synov, žijúci v Poľsku.

Anton Oberhauser, foto SZCH Geča

Imrich Kvočák (uprostred) s plaketou

Haniska má pohár RZOH

Futbalový turnaj o pohár Regionálneho združenia obcí Hornád prebehol ako súčasť Dní RZOH 12. júna v Čani. Najvyrovnannejší tím zostavila Haniska, ktorá si odniesla celkové víťazstvo pred Kokšovom-Bakšou napriek tomu, že spomedzi „Bakšanov“ vy-

šiel najlepší strelec turnaja **Igor Hudák** a najlepší brankár **Jaroslav Peterčák**. Tretia skončila Čaňa, **Jakub Ivan** z tohto družstva získal ocenenie za najlepšieho hráča podujatia. Štvrtú priečku obsadilo mužstvo z Trsteného pri Hornáde. (jk/ch)

Ďalšia spíška úspechov pre mladých boxerov zo Ždane. Na prelome apríla a mája získali na slovenskom šampionáte žiakov a mladšieho dorastu vo Vranove päť medailí. Zaslúžili si o ne (zľava) **Richard Zubko** (3. miesto do 48 kg), **Patrik Kocan** (1. miesto do 44 kg), **Saša Hockicko** (2. miesto do 35 kg), **Samuel Lajoš** (1. miesto do 57 kg) a **Rastislav Karajoš** (2. miesto do 44 kg). Spolupráca s trénermi **Rafaelom Horváthom** a **Samuelom Butkovičom** tak znovu priniesla bohaté ovocie. rk/tob

Prvý ročník Tutti Cupu v štvorhrách

Po dlhej prestávke sa na kurtach v ZŠ Čaňa stretli priaznivci tenisu aj na jar – konal sa premiérový ročník Tutti Cupu. Na úvod pripomenul organizátor **Štefan Miľo** bývalého predsedu klubu a výborného kamaráta, zosnulého **Rudolfa Tomča** zvaného „Tutti“. A zdôraznil, že by táto nová tradícia mala spájať

členov tenisového klubu presne tak, ako to do posledného dychu robil aj Rudo. Slávnostné otvorenie zverili aj do rúk prednostky obecného úradu **Otilie Tomčovej**, Rudolfovej manželky. Putovný pohár si napokon z rúk starostu Čane **Michala Rečku** prevzali **Dušan Bobal** z Čane a **Kamil Lacko** z Valalík. rj/tob

Kalendár podujatí

- 23. 7. **Trstené pri Hornáde** – Letné kino
- 23. 7. **Nižná Myšľa** – Nočná prehliadka archeoskanzenu
- 23. 7. **Vyšná a Nižná Myšľa** – Živá hraná križová cesta pri Koscelku
- 24. 7. **Vyšná a Nižná Myšľa** – Omša pri Koscelku (10:30 hod.)
- 24. 7. **Trstené pri Hornáde** – Odpustová slávnosť sv. Anny
- 13. 8. **Gyňov** – Deň obce
- 20. 8. **Kokšov-Bakša** – Deň obce (720. výročie) Štefan Skrúcaný, Ščamba
- 20. 8. **Nižná Hutka** – futbalový turnaj
- 26. 8. **Nižná Myšľa** – Tajomná prechádzka nástrahami noci
- 27. – 28. 8. **Haniska** – Dni obce (755. výročie) Gladiator, Ander z Košíc, Žbirka revival
- 27. 8. **Ždaňa** – Deň obce (800. výročie)
- 29. 8. **Skároš** – Prechod slanským pohorím a kladenie vencov
- 29. 8. **Čaňa** – Deň obce – La Gioia, Adam Ďurica, Kali, Traky
- 3. 9. **Belža** – Deň obce (790. výročie)
- 10. 9. **Vyšná Myšľa** – Furmanské preteky (9:00)
- 10. 9. **Seňa** – Deň obce tak trochu inak – Nový svet
- 15. 9. **Trstené pri Hornáde** – hoRUnáď bežecké preteky, 0. ročník
- 25. 9. **Valalíky** – Valalická krojovaná paráda

Viac informácií na www.regionhornad.sk

Hostili turistov Pochodu priateľstva

Slniečko a teplý guláš členov OZ Sankana privítali vo Vyšnej Myšli účastníci XV. Medzinárodného stretnutia turistov na Veľkom Miliči. Po 28 km túre s prevýšením 950 metrov v upršaných a rozfúkaných Slanských vrchoch pôsobili ako balzam.

Nepriaznivého počasia sa 23. apríla nezľakla ani skupinka desiatich Vyšnomyšľanov a absolvovala 4-hodinový výstup na Veľký Milič. Pod vyhlídkovou vežou si na pravé poludnie turisti z Maďarska, Košíc a okolitých obcí urobili spoločný piknik. Či to bolo srdečnou pohostinnosťou, či maďarskou marhuľovicou a slovenskou borovnicou, obloha sa postupne vyjasnila, vietor ustal a oblaky odhalili pekné výhľady. Cesta nadol po hrebenei cez Skárošskú vyhlídku na Veľkú Márovku a odtiaľ do Vyšnej Myšle ubiehala v radostnej nálahe. Tá vydržala až do konca, keď si na futbalovom ihrisku občerstvení turisti družne zaspievali maďarské a slovenské ľudové piesne.

Pochodu priateľstva sa zúčastnili aj cykloturisti. Ich kondíciu preverila 50,1 km trasa s prevýšením 878 m. Po asfaltke cez Valalíky, Čaňu, Ždaňu, Skároš a Bodóret na nich čakala už len jazda terénom po značených i neznačených cestách. Cyklisti zároveň absolvovali aj časť južného okruhu

s číslom 20 Vrchárskej koruny Abov, ktorý ich zaviedol k sútoku Torysy a Hornádu, k Myšľanskej vyhládke a močidlu i na Koscelek. Túto obľúbenú trasu si určite naplánujte do prázdninových výletov. Popis nájdete na www.vkabov.sk.

Monika Floriánová,
foto ocú Vyšná Myšľa

Vyhlídková veža pod Veľkým Miličom ponúka krásne pohľady

Partia z Vyšnej Myšle – keď hostíme, tak aj šliapeme

Cez Slanské vrchy

Celkom 92 turistov a milovníkov prírody z dvoch družobných Polianok – Košickej a Sečovskej, medzi ktorými boli aj účastníci zo Ždane, Čane a Belže, prešlo na počesť 77. výročia oslobodenia 16-kilometrovú trasu z Dargovského priesmyku do Ďurkova v rámci 39. ročníka prechodu Slanskými vrchmi Z POLIANKY DO POLIANKY, pričom záverečné kilometre prešli aj dve utečenecké rodiny z Ukrajiny ubytované v našom regióne.

Karol Dzugas / redakcia

16. Beh Vyšnou Myšľou s osobnosťami

Bežci vo veku od dvoch po 80

Vyšnomyšľania na stupni víťazov - Erik Repák 1. miesto a Tomáš Moňok 3. miesto

Jeden z najvydarenejších ročníkov posledných rokov! Takáto spätná väzba od ľudí potešila organizátorov 16. ročníka Behu Vyšnou Myšľou - obec a miestny bežecký klub. Jeho člen Erik Repák obhájil vlaňajšie víťazstvo a vytvoril nový traťový rekord 25 minút a 18 sekúnd.

Na štart 6,9 km trate sa 4. júna postavila pestrá skladba 61 bežcov z východného Slovenska - Rožňavy, Sabinova, Vranova n/Topľou, Trebišova či Veľkých Kapušian.

Prihlásilo sa ich 92, ale celodenný dážď mnohých od pretekov odradil. Prišiel aj ultramaratónec **János Bogár** z Maďarska, ktorý doteraz nevynechal ani jednu preteky. Ďalší výni-

močný hosť, košícký vytrvalec **Peter Polák**, odbehol vo Vyšnej Myšli svoj 390-tisíc km. Vlastne dobehol už na Mesiac, ktorý je od planéty Zem vzdialený 384 403 km! Médiam prezradil: „Ak mi to zdravie dovolí, do roku 2024 by som chcel pokoriť hranicu 400-tisíc a zabehnúť 50. MMM. Zamlada som trénoval, keď som behával do roboty namiesto cestovania autobusom.“

Pred hlavnými pretekmi si prevetralo pľúca 32 detí na tratiach od 50 do 600 m. Najmladší bežec **Michal Gnip** z Michaloviec mal dva rôčky a bežkyňa **Mia Vaktorová** z Košíc tri. Bolo rozkošné sledovať, ako viacerí drobci behali v plienkach a s cumlíkom po boku rodičov.

Ako vníma budúcnosť tohto športu organizátor **Emil Repák**? „Masovo beh narastá, je obľúbený medzi verejnosťou, ale profesionálna špička sa zužuje. Náš Bežecký klub obce Vyšná Myšľa má aktuálne štyroch členov, dve ženy a dvoch mužov. Radi

Najstarší účastník, osemdesiatnik Vincent Bašista z Demjaty, zabehol trať za 39 minút (v žltom tričku)

prijmeme ďalších, ktorí chcú postúpiť na vyššiu úroveň.“ Výsledkovú listinu pretekov nájdete na www.beh.sk.

Stranu pripravila Monika Floriánová, foto ocú Nižná Myšľa a Ladislav Bagoni

Nižnomyšľania zdolali 115 km trať

Na 4. ročníku medzinárodného behu Ultramaratón Košice-Miskolc mala zastúpenie aj obec Nižná Myšľa.

Na trať dlhú 115 km vyštartovala 21. mája štafeta desiatich bežcov: **Soňa Neckářová, Františka Paľková, Katarína Baltesová, Tatiana Baltesová, Erika Karvanská, Karina Jenčíková, Matúš Lukáč, Radoslav Bujdoš, Pavel Kračun a Vladimír Vasiľ**. Premennivé počasie - dážď, vietor i enormné teplo nezlomilo počas 11,5 hodinového trvania behu túžbu celého kolektívu spoločne dobehnúť do cieľa. „Ďakujeme, že sme mohli reprezentovať našu obec v tom, čo radi robíme vo svojom voľnom čase. Super organizácia zo stra-

ny starostu **Miroslava Sísáka**. Naša vzájomná podpora a odhodlanie nás poháňalo vpred do cieľa. Bol to krásny zážitok,“ napísala na sociálnej sieti bežkyňa Erika. Z 18 štafetových tímov obsadili 13. priečku s časom 11:23:35. V Nižnej Myšli bola na Širokej ulici zriadená odovzdávka štafiet, časomiera a občerstvovacia stanica, ktorú organizačne zabezpečili miestni poslanci, pracovníci úradu a dobrovoľníci. Bežecká trať prechádzala aj cez Ždaňu a Trstené pri Hornáde. Obec opäť pripravila pre jedného z víťazov ultramaratónu cenu - repliku vozíka reprezentujúceho archeologickú lokalitu od hrnciara **Igora Macáka**.

(Fotky nájdete vo fotogalérii na stránke obce www.niznamysla.sk.)

Šťastní a hrdí Nižnomyšľania v cieľi

Ocenenie fair play pre rodáka

Radoslav Bujdoš z Nižnej Myšle si v Dome Športu Bratislava prevzal 21. apríla diplom za príkladný čin v duchu fair play, ktorý mu udelil Klub fair play Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV).

Počas košíckeho polmaratónu, ktorý bol súčasťou 98. Medzinárodného

maratónu mieru 2021, len tri stovky metrov pred cieľom pomohli policajt **Lukáš Horák** a triatlonista **Rado Bujdoš** nevládnej bežkyňi Gabriele prejsť cieľovú rovinku. „Za mňa a za Lukáša si dovoľím napísať, že pre nás to bola samozrejmosť a v princípe podvedomá reakcia,“ spomína na okamihy Rado a hrdo dodáva. „Je

pre mňa ctou a radosťou, že môžem prezentovať našu obec. Aj na odovzdávaní cien bolo spomenuť, že som z Nižnej Myšle, lebo je to tak. Stále som a budem Myšľan.“ Klub fair play SOŠV od svojho vzniku v r. 1993 každoročne udeľuje ocenenie tým, ktorí sa v športe, ale aj v bežnom živote, riadia základnými pravidlami čestnosti a slušnosti. O klube a ich činnosti sa viac dočítate na www.olympic.sk/fairplay.

Abovský hlásnik, štvrtročník Regionálneho združenia obcí Hornád. Adresa: Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **web:** www.regionhornad.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová - tel: 0905 812 883, **redaktori:** Mgr. Anton Oberhauser - tel. 0911 291 255, Ing. Monika Floriánová, **redakčná rada:** predseda Mgr. Karol Dzugas, členovia Ing. Miloš Barcal, Mgr. Monika Gergeľová, JUDr. Ľubomír Vranka, Ing. Štefan Petrik, Mgr. Denisa Vargová, Ing. Ján Kokarda, **distribúcia:** - Obecný úrad Ždaňa, tel. 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.